

som noget byrdefuldt for den person, den er rettet imod.

Betydning af samtykke

Udvalget foreslår, at samtykke fra en ikke mistænkt ikke alene medfører, at der som nævnt ovenfor sker en forskydning af kompetencen til at træffe beslutning om ransagning til politiet, men også at de materielle betingelser for ransagning bortfalder, således at samtykket bringer ransagning hos en ikke mistænkt helt uden for reguleringen. Dette foreslås udtrykkeligt lovfæstet, jf. lovforslagets § 795, stk. 1, 1. pkt.

Også ved ransagning hos en ikke mistænkt stilles der krav om, at samtykket for at have retsvirkning skal være skriftligt. Som en undtagelse til denne hovedregel foreslås det dog som § 795, stk. 1, 1. pkt., sidste led, at samtykke meddelt i tilslutning til opdagelsen eller anmeldelsen af en forbrydelse ikke skal være skriftligt. Baggrunden herfor er, at den person, der er forurettet ved en forbrydelse, normalt vil have interesse i, at der som led i politiets undersøgelse foretages en ransagning af gerningsstedet. I disse situationer vil der ikke i praksis være risiko for tvist om, hvorvidt samtykke er meddelt eller ej. Da situationen endvidere er almindeligt forekommende, vil kravet om, at samtykke skal være skriftligt, besværliggøre politiets arbejde uden rimelig grund.

5.3.5. Fremgangsmåden ved ransagning

I de gældende regler om ransagning findes specielle bestemmelser, som har baggrund i grundsætningen om, at straffeprocessuelle indgreb skal foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader. Dette gælder dels den generelle regel om skånsomhed i retsplejelovens § 800, stk. 2, dels reglerne i § 800, stk. 3 og 4, og § 799, stk. 4, om bl.a. tidspunktet for ransagningen.

Strafferetsplejeudvalget finder, at en generel og udtrykkelig regel om skånsomhed ved ransagning fortsat bør findes i retsplejeloven. Udvalget foreslår denne regel udformet således, at den tillige mere specielt giver udtryk for, at ransagning så vidt muligt skal ske uden at forårsage ødelæggelse eller beskadigelse, og uden at indgrebet på grund af tidspunktet for foretagelsen eller den måde, hvorunder det foretages, giver anledning til unødigt opsigt, jf. lovforslagets § 798, stk. 1.

Derudover stiller udvalget forslag om, at der i retsplejeloven også fastsættes nogle mere detaljerede regler om udførelsesmåden. Der henvises herom til betænkningen s. 80-90 og bemærkningerne til lovforslagets § 798, stk. 2 og 3.

5.3.6. Ransagning uden umiddelbar underretning

De gældende regler i retsplejeloven forudsætter, at ransagning foregår åbenlyst, jf. herved § 799, stk. 1, om opfordring til at være til stede eller tilkaldelse af husfælle eller nabo, stk. 3 om oplæsning af rettens kendelse m.v. og stk. 4 om opfordring til at udlevere eller påvise de ting, der eftersøges.

I betænkningen blev det oplyst, at det i retspraksis var godkendt, at en ransagning i særlige tilfælde blev gennemført hemmeligt, således at den, mod hvem indgrebet rettedes, ikke blev gjort bekendt med indgrebet i umiddelbar tilknytning hertil, og således at der ikke blev tilkaldt vidner. Sådan ransagning kan især skyldes hensynet til at undgå, at den fremtidige efterforskning vanskeliggøres eller umuliggøres derved, at de implicerede og navnlig bagmænd advares. Strafferetsplejeudvalget henviste således til, at der i sager om alvorlig narkotikakriminalitet eller manddrag var afsagt kendelser, som tillod politiet at foretage hemmelig ransagning, dvs. ransagning uden tilstedeværelse af den, der råder over den pågældende bolig eller de pågældende rum eller gemmer, og uden tilkaldelse af en husfælle eller nabo og uden vidner.

Strafferetsplejeudvalget fandt det ønskeligt, at der i loven tages stilling til spørgsmålet om hemmelig ransagning, og at der – i det omfang sådan ransagning accepteres – sker en udførlig regulering heraf.

Et flertal af udvalgets medlemmer (fem medlemmer) fandt ikke at kunne afvise, at det i enkelte tilfælde af hensyn til efterforskningen er nødvendigt, at der gives politiet adgang til at foretage hemmelig ransagning. Flertallet henviste i den forbindelse til, at politiet allerede via reglerne om indgreb i meddelelshemmeligheden har en vis adgang til at foretage hemmelig ransagning. En tilladelse til at foretage »anden aflytning« (rumaflytning) antages således at indebære en adgang for politiet til hemmeligt at skaffe sig adgang til det pågældende rum for at anbringe det nødvendige udstyr og i forbindelse hermed at foretage de undersøgelser, som er nødvendige for en hensigtsmæssig placering af udstyret.

Flertallet foreslog på denne baggrund spørgsmålet reguleret i retsplejeloven, således at indgrebet knyttes til de samme betingelser og den samme kontrol, som gælder for »anden aflytning« – typisk rumaflytning – som er det mest intense indgreb i meddelelshemmeligheden.

Flertallets forslag indebærer, at kriminalitetskravet *såvel* i retsplejelovens § 781, stk. 1, nr. 3, *som* i § 781, stk. 5, skal være opfyldt. Herefter skal der som hovedregel være en strafferamme på fængsel i 6 år eller derover, og der skal være tale om en forbrydelse, som har medført eller kan medføre fare for men-